

Kilimo cha mpunga: Kuota kwa mbegu za mpunga, maandalizi ya ardhi, Kupanda mbegu za mpunga

Uchaguzi wa mbegu una jukumu muhimu katika kilimo cha mpunga. Mbegu zilichaguliwa kwa kilimo zinapaswa kuwa za ukubwa sawa, umri sawa, zisizo na uchafu na ziwe na uwezo mzuri wa kuota.

Ili kutenganisha mbegu nzuri na zile zisizoweza kuota, ziloweka kwenye maji, mbegu duni zitaelea juu maji wakati mbegu nzuri zitazama. Baada ya kuondoa mbegu duni, loweka mbegu nzuri kwa masaa 10-12 kisha uondoe maji na uzifunike na magunia yenye unyevu. Baada ya hayo loweka mbegu kwa masaa mengine nane.

Kuota kwa mbegu za mpunga

Tibu mbegu za mpunga kwenye kinyesi cha ng'ombe ili kuboresha uotaji. Chukua kilo 1/2 ya kinyesi kibichi cha ng'ombe na lita mbili za mkojo wa ng'ombe na uvichanganye kwenye lita tano za maji. Baada ya kuchanganywa, acha vikauke kwa masaa nane. Siku inayofuata, mbegu zitaanza kuota.

Kiwango cha mbegu kinachohitajika kwa hekta moja ya ardhi chini ya hali ya umwagiliaji ni kilo 60-70 kwa aina ya mpunga wa muda mfupi, kilo 40-60 kwa aina ya muda wa kati, kilo 30-60 kwa aina ya muda mrefu, na katika hali ya ukame na kilimo kinachotegemea mvua, panda kilo 85-100.

Mbinu za kulima udongo

Lima ardhi ili kukata na kuvunja udongo. Pasua ardhi kwa kina kifupi ili kulainisha udongo na pia kukata magugu na kuchanganya nyenzo na udongo.

Dimbua udongo kwa kuupitisha kwa maji kwenye mashamba ya mpunga unaostahimili maji ya kina cha sentimita 5-10 baada ya kulima kwanza. Pia kudimbua husaidia kuvunja vipande na

vipande vya udongo.

Sawazisha shamba la mpunga ili kurekebisha mikondo iliyopo ya ardhi kwa ajili ya mfumo bora wa uzalishaji wa kilimo.

Mbinu za kilimo cha mpunga

Mbinu ya kutawanya mbegu inahusisha kutumia mikono kumwaga mbegu shambani wakati wa kupanda. Mbinu hii hutekelezwa zaidi katika maeneo ambayo ni makavu na na ya na rutuba duni. Mbinu hii ni rahisi kutekelezwa, na huhitaji pembejeo kidogo. Mbinu ya kuchimba mashimo ya kupandia inahusisha kulima ardhi na kupanda mbegu za mpunga na watu wawili.

Mbinu ya kupandikiza hutekelezwa katika maeneo ambayo udongo una rutuba na una mvua ya kutosha. Miche huandaliwa baada ya wiki 4-5 kwenye vitalu, na kisha hupandikizwa.

Mbinu ya Kijapani inajumuisha matumizi ya aina za mbegu zinazotoa mavuno mengi, na kupanda mbegu kwenye kitalu kilichoinuliwa na kupandikiza miche kwa safu ili kurahisisha palizi na uwekaji mbolea. Pia inahusisha matumizi ya mbolea nyingi ili kupata mavuno mengi.